päivä toistuu käytännössä ympäri maailman. Kaikki, mitä erilaisempienkin tavarain arvo mitataan yksinomaan rahalla, vastaa tiettyä määrää kultaa tai hopeaa. Senkautta voidaan näiden erilaisten arvojen edustamia työnsuorituksia verrata yhden ainoan työn määrään, nim. kullan tai hopean tuotannon vaatimaan työhön.

Marx ei oikeastaan jaa yksinkertaista ja korkeampaa työtä eri työntekijöitten kyvyn mukaan. Hän toteaa vaan, että kapitalistinen yhteiskunta pitää tiettyjä töitä arvokkaampina kuin keskimääräistä yhteiskunnallista työtä. Monipuolisempien ja vaikeampien ammattien joukosta ei Marx eroittanut mitään n.s. "henkisiä" työmuotoja. Tämä onkin ymmärrettävä siksi, että hän esittäessään esimerkkejä yksinkertaisesta ja vaikeammasta, monipuolisesta työstä ei koskaan verrannut päivätyömiehen työtä virkamiehen päivätyöhön, vaan vertasi hienompaa tai karkeampaa ruumiillista työtä keskenään (esim. muurarin ja kultasepän työtä). Hän sanookin selvästi arvostelevansa työn eri lajeja kapitalistisen järjestyksen käyttämän erilaisen asteikon mukaan. "Satunaisilla seikoilla on siinä niin suuri merkitys, että samat työlajit ovat eriarvoisia. Missä esim. työväestön ruumiillinen puoli on surkastunut ja jo verrattain looppuunkulunut, kuten kaikissa kehittyneimmän kapitalistisen tuotannon alaisissa maissa, maksetaan yleensä karkeammista töistä, jotka vaativat enemmän lihasvoimaa, enemmän, kun taas paljon hienommat työt halpenevat yksinkertaisten töitten asteelle. Siten on esim. bricklayerin (muurarin) palkka Englannissa paljon korkeampi damastinkutojan palkkaa. Toiseltapuolen pidetään fustian cutterin (puuvillanleikkaajan) työtä, vaikkakin se vaatii ruumiillista ponnistusta ja lisäksi on hyvin epäterveellinen, "yksinkertaisena" työnä. (Pääoma I.)"

Ne marxilaiset, jotka pitävät Marxin jakoa yksinkertaisiin ja monipuolisiin töihin "ruumiillisen" ja "henkisen" työn arvostuksen ratkaisuna, vetoavat mestariinsa aivan turhaan. Meidän ei tule hyväksyä tätä vetoumusta, jos tahdomme todella syventyä tähän kysymykseen. Meidän on hylkääminen nuo harhaanjohtavat käsitteet "ruumiillisesta" ja "henkisestä" työstä kokonaan.

III

Tahdon tässä esittää sen väitteen, että me voimme tutkimuksissamme tulla käytännölliseen tulokseen vain siten, että määräämme työn eri lajit ja tarkoin eroitamme ne toisistaan. *Itse työssä* emme saa ryhtyä erittelemään, sillä se on aina ruumiillista ja henkistä ponnistelua. Meidän tulee tarkastella erilaisista töistä johtuvia tuloksia. Yhteiskunnalliselta näkökannalta on aivan samantekevää, minminkä kemiallis. menettelytavan kautta joku aine on valmistettu; onko joku kemisti suuremmalla taitavuudella ja vähemmällä vaivalla sen valmistanut toisen kemistin käyttäessä vaikeampaa menettelyä saman tuloksen saavuttamiseksi. Samoin on tältä näkökannalta katsoen yhdentekevää, tekeekö joku sorvari vähemmällä vaivalla ja suuremmalla taidolla kuin joku toinen 100 uurretta tunnissa. Jos onnistutaan määräämään työn eri lajit työntulosten perusteella, voidaan työmiehet jakaa eri luokkiin, jotka voidaan selvästi eroittaa toisistaan. Ne voivat myös työmiesten kelpoisuuden todellisena mittana olla sen tutkimuksen pohjana, jonka tarkoitus on arvioida eri töiden arvoa.

Tätä käytännöllistä tarkoitusta silmälläpitäen voi ihmistyön jakaa seuraaviin pääluokkiin:

1) Työt, joiden tulokset sekä laadun että määrän suhteen riippuvat saman työn yhtämittaisesta toistamisesta. Esimerkiksi, kun säkinkantaja suorittaa määrättyä työtä. Hän kantaa säkin toiseen kerrokseen ja, viedäkseen sinne toisen säkin, uudistuu sama liike. Tahi kun edellämainitttu hehkulampunvalmistaja kiinnittää valolangan 100 hehkulamppuun (aivan samantekevää on, kuinka paljon "ruumiillista" tai "henkistä" työtä siihen sisältyy) täytyy hänen varustaakseen 200 hehkulamppua valolangalla tehdä sama työmäärä toistamiseen. Kun konttoristi kirjoittaa 1000 lukua ja laskee ne yhteen ja siten suorittaa tietyn työmäärän, täytyy hänen laskeakseen yhteen 2000 lukua, suorittaa yhtä suuri työmäärä uudestaan. Tahi kun kirjanpitäjä vie 100 rahaerää kirjoihin, vaatii toisen yhtä suuren erän merkitseminen saman työn toistamista. Tätä työlajia kuvatakseemme, tulee lisätä, että se voidaan **korvata**, Säkinkantajan sijaan voi, **ilman että työn tulokset muuttuvat,** asettaa toisen säkinkantajan. Samoin voi (keskinkertaisen) kirjanpitäjän paikalle, työmäärän silti muuttumatta, panna toisen kirjanpitäjän. Jos nyt yleensä jokainen ihminen voi toimia yhtä hyvin kirjanpitäjänä kuin säkinkantajanakin ja lampuntekijänä, s. t. s. jos näiden töitten suhteen vallitsee mitä suurin yhteiskunnallinen kysyntä ja ne ovat helpoimmat täyttää, niin olemme siten määränneet havainnollisesti yhden yhteiskunnallisen työlajin, jonka on helppo eroittaa muista. Työläisiä, joihin nähden yllämainittu **sijaislaki,** ilman, että työmäärän ja sen laadun suhde muuttuu, pitää paikkansa, kutsumme, eroittaaksemme heidät muista työmiehistä **"yksinkertaisen yhteiskunnallisen työn"** tekijöiksi.

2) Toisen luokan muodostavat ne työt, jotka kyllä vaativat työn tulosten toistamiseksi saman työn tekemistä uudelleen, mutta joihin nähden yhteiskunnallista sijaislakia ei voida sovelluttaa. Heitä ei nim. voida ollenkaan korvata, taikka ehkä vain jossain määrin. Sellaista työtä on esim. hyvin etevän oopperalaulajan taikka keskinkertaista paremman taiteilijan työ, hyvin taitavan räätälin ja esikuvaksi kelpaavan suutarin ammatti, mahdollisesti myös tehtaanpiippuja rakentavan muurarin tahi yleisen tunnustuksen saaneen kultasepän työ. Näissä ammateissa on työntuloksen kaksinkertaistuttaminen saman työn toistamista. Mutta yhteiskunnallista sijaislakia ei voida käyttää työn laadun muuttumatta, kuten edellisessä työlajissa oli laita. Ei ainakaan suuremmassa määrässä. Ne, jotka nyt suorittavat tälläistä työtä, ovat tietyssä määrässä erikoisasemassa muihin yhteiskunnan jäseniin. Heidän työtään arvioidessa ei ainoastaan oteta huomioon suurempia ammattivaatimuksia, vaan myös keskimääräistä paljon pienempi vaihteluprosentti. Tämä työnluokka voi kohottaa työnsä tulokset tai kaksinkertaistuttaa ne ainoastaan tekemällä enemmän tai kaksin verroin työtä, mutta siihen ei voi sovelluttaa yhteiskunnallista sijaislakia. Me kutsumme sitä tälläisen erikoislaadun vuoksi "moniososiaaliseksi" työksi.

3) Kolmantena työlajina ovat laadultaan yhteiskunnan edulle tärkeimmät työt. **Niissä saavutetaan kerran jo tehty työmäärä joko aivan ilman mitään työtä tahi vain moninverroin pienemmällä työllä. Ja työmäärää ei voida siten vain kaksinkertaistuttaa. Se voidaan tehdä moninkertaiseksi.** Se työ, jonka kautta tehtaassa keksitään uusi menettelytapa tai tehdään koneteknillinen parannus, on toistettavissa ilman mitään työtä missä ja milloin tahansa, jos vain niin tahdotaan. Samanlaisiin töihin kuuluu esim. parannettu kirjanpito, uusi opetusmenetelmä tai vanhan opetusjärjestelmän uusiminen. Kaikki ne työt, joiden tulokset voidaan milloin tahansa ilman sanottavampaa työtä uudistaa ja käyttää hyödyksi s. t. s. kaikkien (koko yhteiskunnan), jotka tahtovat tästä työntuloksesta nauttia ja uudistaa sen, ei silti tarvitse tehdä enempää työtä. Säkinkantajan työn tulos, samaten kuin eteen oopperalaulajan työ, on mitattavissa tavallisten työntekijäin työmäärällä. Kolmannen ryhmän työn tulokset ovat riippumattomat työmäärästä. Ne riippuvat yksinomaan yhteiskunnan tarpeesta. Me voimme selittää tämän myös siten, että nämä työntulokset riippuvat yhteiskunnallisesta vastaanottokyvystä.

Jos sorvarin on onnistunut parantaa työkoneensa niin, että hän voi sillä tunnissa sorvata 120 uurretta 100 asemasta samasta aineesta ja samalla tavalla, on hänen saavutuksensa arvo riippumaton siitä, kuinka paljon päänvaivaa ja vaivaloisia kokeita tarvittiin tämän koneen keksimiseksi vai keksikö hän sen äkillisestä mielenjohteesta. Se riippuu vain siitä, missä määrin yhteiskunta tarvitsee mainitunlaista keksintöä. Jos miljoona sorvaria ryhtyisi puuhailemaan rakentaakseen samanlaisen sorvin, niin toistuisi tuo työnsaavutus miljoona kertaa ilman mitään muuta työtä (voisi kuvitella, että tämän uuden koneen rakentaminenkin maksaisi vähemmän kuin entisen). Tämän työn tuloksena on yhteiskuntaan nähden 20 miljoonaa uurretta enemmän tunnissa taikka, jos tuotteen entinen laatu tahdottaisiin säilyttää, 120,000 työtunnin säästö tuntia kohden. Tälläisen työn tulos eroo tavallaan siitä työstä, joka sen suorittamiseksi tarvitaan. Se on olennoltaan kokonaan toinen. Sitä voidaan uudistaa koska tahansa. Se enentää ihmiskunnan hyödykkeitten määrää. On aivankuin koko maanpiiri olisi vastaavassa määrässä laajentunut. Niitä töitä joiden tulokset voidaan uudistaa ilman enempää vaivaa yhteiskunnallisen vastaanottokyvyn määräämällä tavalla, kutsumme me, eroittaaksemme ne muista, "multisosiaalisiksi töiksi".

4) "Multisosialisten" töiden kaltaisia ovat sangen suuressa määrässä ne työt, joissa työn tulos on riippumaton tehdyn työn suuruudesta. Niiden uudesti suorittaminen ei ole mielin määrin toteutettavissa, vaan se on tiettyjen paikallisten rajoitusten alainen. (Tuotannolliset rajat). Tälläistä on esimerkiksi kaikki järjestystoiminta, joka suoritettuna tuottaa tuloksia, kuten voimansäästössä taikka muita etuja tahi työ, joka lakattuaan — mistä syystä tahansa — voidaan koska hyvänsä suorittaa uudestaan. Tähän luokkaan kuuluvat myös teknilliset parannukset jossakin liikkeessä. Jos voimansiirto tehdään niin edulliseksi tahi jotkut työsarjat yhdistetään siten, että säästyy muutamia hevosvoimia tai joku määrä päivittäisestä työajasta, on tämä saavutus alati hyväksikäytettävissä ilman enempää työtä. Juolahtaisipa jonkun päähän ottaa jälleen käytäntöön vanha työjärjestys tai laitokset, voisi entisen työmäärän säästön saavuttua ilman mitään työtä ennen suoritetun työn perusteella. Nämä työt ovat sangen tärkeät, sillä niihin kuuluu kaikenlaiset järjestelytoimet. Kutsumme niitä käyttääksemme edellisen kaltaista sanastoa, intrataloudellisiksi (sisäistaloudellisiksi) töiksi.

Sisäistaloudellisten töiden yhteydessä on vielä eräs työlaji, joka ei kuulu mihinkään jyrkkärajaiseen luokkaan, kuten edelliset työlajit. Lienee sentään sen käytännöllisen tärkeyden ja tavallisuuden vuoksi tarkoituksenmukaisinta eroittaa se muista. Voisimme siis kutsua sitä "tasapainopidolliseksi" työksi (äguimanente). Tämän työn esineenä on määrätyn tilan ylläpitäminen. Sen ominaisuuksiin ei voi lukea sitä, että työnsaavutus olisi pysyväinen tai että sitä voitaisiin toistaa ilman enempää työtä. Tästä huolimatta emme voi kieltää tältä työltä tiettyä arvoa. Jos sitä ei suoriteta hyvin, voi sillä olla kielteisiä sisäistaloudellisia seurauksia (vastakkaisia seurauksia). Tälläistä työtä on esim. vallitsevan tilan (koneiston tasapainon) säilyttäminen jossain liikkeessä, työpajassa tai virassa. Edelleen kaikki sellainen kunnossa pito ja johtajatyö, jonka suorittamisesta ei tosin johdu mitään sisäistaloudellisia seurauksia, mutta jonka laiminlyöminen aiheuttaa työnpaljoudesta riippumattoman, rajattomasti lisääntyvän kielteisen työn tuloksen. Tälläisiin töihin ei useimmiten voida sovittaa yhteiskunnallista sijaislakia. Senkin vuoksi on välttämätöntä lukea mainittu työ eri luokkaan.

Ilmaistakseni ajatukseni selvemmin sekä täydentääkseni tutkimustani katson parhaaksi liittää tähän käsitykseni työn "mahdollisarvosta". Lienee helpointa selittää se seuraavan esimerkin avulla. Vaihdemiehen työ rautatiellä on epäilemättä alkuperäisempiä, yhteiskunnallisia töitä. Se ei ole missään suhteessa monipuolisempaa ja yhtä helposti korvattavissa kuin kadunlakaisijan ammatti. Mutta jos vaihdemies vaikkapa vain puolen tunnin aikana laiminlyö tehtävänsä suorittamisen määrätyllä tavalla, voivat tästä huolimattomuudesta aiheutuvat vahingot työtunneissa laskettuna nousta monin verroin suuremmiksi tämän vaihdemiehen elämäntyötä. Jos kadunlakasija laiminlyö hänelle uskotun leiviskän, ei hän voi aiheuttaa niin suurta vahinkoa, ettei toinen kadulakaisija voisi sitä korvata käyttämällä yhtä suuren työajan kuin edeltäjänsä kulutti laiskotellessaan. Nämä molemmat subjektivisesti aivan samankaltaiset yksinkertaiset yhteiskunnalliset työt voidaan eroitaa sen perusteella, että vaihdemiehen työllä on paljo suurempi "mahdollis- (ajateltu) arvo kuin kadunlakaisijan ammatilla jonka mahdollisarvo lähentelee nollaa.

Joissakin suhteissa — terveydellisiä oloja silmälläpitäen — voi viimemainitulla ammatilla olla tietty mahdollisarvo. Jonkun työn mahdollisarvo on yhteiskunnan kannalta katsoen saman työn parhain tunnusmerkki. Tässä huomautettakoon vain, että mahdollisarvo on yhteiskunnan luoma ja määräämä työn ominaisuus, joka yhteiskunnan tätä työtä arvosteltaessa ei suinkaan koidu niiden hyödyksi, jotka työtä tekevät. Olisi sangen mielenkiintoista verrata eri työluokkien yhteissummien mahdollisarvoja. Vaihdemiehen työllä esimerkiksi on verrattomasti suurempi mahdollisarvo kuin yhden työmiehen työllä kivihiilikaivoksissa. Mutta kaikkien kaivosmiesten työn yhteissummalla on paljo suurempi mahdollisarvo kuin vaihdemiestyön yhteistuloksella. Sillä jos kivihiilituotanto keskeytyisi, olisi sen ohella kaikkien kivihiiltäkuluttavien tuotantoalojen lakattava työskentelemästä.

Yllämainitulla luokittelulla yhteiskunnan etuja silmälläpitäen ei suinkaan ole ihmistyön täydellisen tutkimuksen leimaa. Tarkemman erittelyn tehtävänä on eroittaa työ laadun puolesta jyrkästi eroaviin ja määrän puolesta helposti yhteenlaskettaviin luokkiin. Kysymyksessä on vertailevan arvioimisen suorittaminen, joka ei "tapahdu tuottajien selän takana yhteiskunnallisen tapahtumasarjan kautta", vaan numeroilla, matemaattisella täsmällisyydellä. Kaikkien tässä lueteltujen työluokkien tulokset voidaan ilmaista yksinkertaisen yhteiskunnallisen työn mittayksikön avulla. Kaikkia näitä työlajeja voidaan pitää sellaisina yksinkertaisina yhteiskunnallisina töinä, jotka vain eri suuren yhteiskunnallisen arvonsa vuoksi eroavat toisistaan. Sillä eri työluokkien työsaavutukset ilmaistaan aina, kun määrätään yhteiskunnallisen vastaanottokyvyn (kysynnän) suuruus niiden suhteen, yksinkertaisen yhteiskunnallisen työn mittayksikön avulla. Tämä ei koske vain sellaisia selviä tapauksia multisosiaalisessa työssä kuin edellä mainittu sorvikoneen parannus vaan myöskin sisäistaloudellisia ilmiöitä ja alituisesti ilmautuvia töitä työn johdossa, järjestelyssä ja koneiston kunnossapidossa.

Tälläkertaa en tahdo ryhtyä laajemmin vertailemaan sitä, missä suhteessa eri työlajit ovat toisiinsa. Osoitan vain muutamilla esimerkeillä, että tämän menettelytavan kautta voidaan määrätä eri ammattien paikka ja peruste, jonka nojalla niitä voi eri tavalla tavalla palkita. Niinpä tekee esim. tiedemies tai yhteiskuntatieteen tutkija keksiessään uusia, ennen tuntemattomia totuuksia ja julkaistessaan ne, multisosiaalista työtä. Sillä hänen kerran saavuttamiaan tuloksia voi kuka tahansa ilman sen enempää työtä nauttia. (Jotapaitsi useimmat eivät kykenisikään tähän työhön.) Käytännöllinen valtiomies, joka tunnollisesti tekee työtään, suoritaa sisäistaloudellista tai ainakin tasapainopidollista työtä, jolla helposti voi olla kielteisiä seurauksia. Myöskin voi valtiomies harjoittaa multisosiaalista työtä, jos hänen vaikutuksensa ulottuu muihinkin kansoihin, jos se avustaa uusia näköaloja ihmiskunnalle.

IV.

Ylläesitetty työn luokittelu ei ainoastaan vie meitä lähemmäs yhteiskunnallisen työn arvoituksen ratkaisua vaan sitä voidaan myöskin käyttää hyödyksi yhteiskunnan kehitystä ja nykyisten yhteiskunnallisten kysymysten luonnetta tarkastettaessa. Böhm-Bawerk on teoksessa "Pääoma ja pääomankorko" (Kapital und Kapitalzins) koonnut miltei kaikki ne vastaväitteet, joita porvarillinen ja ennakkoluuloton tieteellinen arvostelu on esittänyt Marxin arvo- ja riistooppia vastaan. Näistä vastaväitteistä ei tähänastinen yhteiskuntatiede ole kyennyt kumoamaan. Mutta nyt, kun ylläesitetyt työluokat liitetään Marxin talousoppiin, voidaan vastaväitteet helposti torjua. Siihen en tietysti voi ryhtyä tämän kirjoituksen yhteydessä jo siitäkin syystä, että pidän välttämättömänä tarkastaa koko yhteiskuntaoppia edellämainittujen erilaisten yhteiskuntaryhmien perusteella. Se voisi suuresti helpoittaa monimutkaisten yhteiskunnallisten ilmiöitten ratkaisua.

Ryhtymättä tälläiseen laajempaan tutkimukseen tahdon tässä vain muutamalla esimerkillä osoittaa, missä määrin edellämainittu luokittelu auttaa meitä oikein suhtautumaan todellisiin käytännöllisiin kysymyksiin. Siten lakkaa esim. koko **virkaimeskysymys** olemasta "ruumiillisen" ja "henkisen" työn puoltajien temmellyskenttänä. Sillä yhteiskunnallisen arvioinnin mukaan kuulvat kaikki, jotka suorittavat yksinkertaista yhteiskunnallista työtä, samaan ryhmään, jokainen tämän työn tekijä suorittaa vain osalleen tulevan työmäärän, josta ei tule muille yhteiskunnan jäsenille tai osalle heitä, mitään suurempaa työsäästöjä tai työmäärän lisäystä. Virkamiestä ja ruumiillisen työn tekijää ei saa eroittaa toisistaan, vaan yläpuolella yksinkertaisen yhteiskunnallisen työn tekijöitä eroitetaan sisäistaloudellisen ja multisosiaalisen työn tekijät, jotka oman henkilökohtaisen työnsä kautta helpoittavat koko yhteiskunnan suunnatonta työtaakkaa.

Sangen yksinkertaisiksi käyvät myös ne kiistakysymykset, jotka syntyvät patenttien julistamisen suhteen yksityisomaisuudeksi. Kapitalistinen oikeusjärjestelmä pitää vain mulsisosiaalisia töitä patenttioikeuden alaisina. Se takaa — ainakin paperilla — tällaisille työmiehille oikeuden työnsä hedelmiin. Keksijäoikeutta koskevat lait tuntevat aivan selvästi vain sellaisesta työstä johtuvia yksinoikeuksia. Kapitalistisessa tuotannossa voi omistaja, kapitalisti, lain käsityksen mukaan anastaa sellaisen työn tulokset. Hän maksoi palkan vain esitöistä, mutta työtuloksen otti hän korvauksetta haltuunsa, vaikka tämä saavutus on aivan riippumaton sen aikaansaamiseksi vaaditusta työstä, jopa moninverroin suurempi. Olisi toivottavaa, että tila sallisi meidän tutkia tässä, mikä osa sisäistaloudellisen työn riistolla on voiton syntymisessä ja koko kapitalistisen talousjärjestelmän kehityksessä. Käsittelemme sitä kuitenkin vasta sopivan tilaisuuden tullen. Toteamme tässä sen, että kommunistinen käsityskanta, vaatii että sisäistaloudellisia töitä palkitaan samalla perusteella kuin multisosiaalisia. Sen sivistyksellisenä tehtävänähän on pyrkiä siihen, että joka ihminen työskentelisi niin paljo kuin suinkin ja harjoittaisi yhä arvokkaampaa yhteiskunnallista työtä. Patenttioikeus on siis (yhteiskunnan sellaisesta työstä myöntämän korvauksen suhteen) ulotettava myöskin niihin, jotka tekevät multisosiaalista työtä. Tämä tosiasia on otettu huomioon venäläisen ja unkarilaisen neuvostovallan lainsäädännössä.

Lopuksi viitattakoon erääseen tärkeään seikkaan. Ylläesitetty työnjako merkitsee epäilemättä eri ammatteja harjoittavien ihmisten jakamista tiettyihin luokkiin. Koska eri työlajit täten tulevat kuulumaan tiettyyn arvoluokistoon, käy epäilemättä näitä töitä tekevien ihmisten aivan samoin. Työn perusteella tehty luokkajärjestelmä eroaa kuitenkin suuresti nykyisestä kastilaitoksesta. Siinä nimittäin, että tämä luokkajako toteuttaa ihmisten yhteiskunnallisen arvojaon ja määrää kunkin paikan sen mukaan, kuka suorittaa suuremman määrän hyödyllistä työtä. Se on samalla ihmisten luokittelua heidän lahjojensa, keskinkertaista paremman älynsä ja kunnostautumisensa mukaan. Sillä yksinkertainen yhteiskunnallinen työ on keskinkertaisten ihmisten työtä. Voi melkein väittää, että mitä suurempi jonkun työn yhteiskunnallinen arvo on, sitä enemmän eroavat ne, jotka sitä tekevät, lahjojensa ja synnynnäisten ominaisuuksiensa puolesta keskinkertaisista kanssaihmisistään. Tämä on ainoa luokkajako, joka voi tulla kysymykseen kommunistisessa yhteiskunnassa. Sillä kommunistisen yhteiskunnan on juuri pyrittävä siihen, että ihmiset eroitetaan toisistaan vain lahjojensa ja kykynsä perusteella.

TYÖSELKKAUS ÄSTRÖMIN TEHTAALLA

"Köyhälistön Työ" kirjottaa:

Se häikäilemätön vaino, jonka Åströmin tehtaan isännistö alotti joitakin päiviä sitten tehtaan remonttiverstaalla niitä työläisiä kohtaan, jotka rohkenivat ottaa työstään tunniksi lomaa, mennäkseen täkäläisen raastuvanoikeuden viime tiistailliseen (kesäk. 14 p.) istuntoon kuulemaan oman lehtensä kohtaloa, jatkuu yhtä räikeänä. Isännistölle ei riittänyt niiden seitsemän työläisen erottaminen, joka silloin tapahtui, vaan ellen (kesäk. 17 p.) erotettiin entisten lisäksi seitsemän työmiestä. Erottamisen syynä oli osaksi se, etteivät työläiset menneet pajaan päälle lyöjiksi, koska mainittu työ oli saarronalaista, osaksi "työn vähyys", kuten isännistö suvaitsi ilmottaa.

SEATTLE NATIONAL BANK

Kuuluu hallituks. reservipankin jäsenyyteen
Suurin pankki Washingtonin valtioissa
Varat ylitse $23,000,000.00.

Meidän suomalaiselta osastoltamme kuluneiden vuosien ajalla on lähetetty rahaa jokaiselle paikkakunnalle Suomessa, Suomen postilaitoksen välityksellä. Yhä edelleen tulemme tarjoomaan täydellisen ja tyydyttävän palveluksemme tässä valtiossa asuvalle suomalaiselle väestölle.

Me avaamme tilinne Suomen pankkeihin.
Me myymme maksuosoituksia ja välitämme rahaa sähkösanomalähetyksinä.
Jos aijotte matkustaa, niin tarvitsette meidän luottotodisteita ja matkustajain maksuosoituksia.
Jos teillä on rahaa Suomessa, niin me voimme ne sieltä periä, mahdollisimman lyhyellä ajalla ja halvimmilla kulungeilla.

Meillä on Mr. B. W. Akerlund, ennen toiminut Scandinavian-American Pankin ulkomaalähetys-osastolla, hän on Suomen olojen tuntija ja tulee olemaan kiitollinen saadessaan antaa teille sitä palvelusta, mitä te kulloinkin tarvitsette.

Jos ette ole tilaisuudessa käymään luonamme, niin tehkää niin hyvin ja kirjoittakaa meille suomen- tai englanninkielellä, tulette varmasti saamaan meiltä pikaisen vastauksemme.

Meidän rahantalletus-osastomme on varma ja vaikuttava, tyydytyksellä voimmekin mainita, että suomalaiset yhä lukuisammin näkevät sen hyödyn mikä heillä on tarjolla, tehdessään liikettä:

TÄMÄN VALTION SUURIMMAN PANKKILIIKKEEN KANSSA.

SAN FRANCISCON

TYÖV.-YHD. TALOLLA, 20 FLINT STREET,

—pidetään—

Hauskat Tanssit

LAUANTAINA 23 P:NÄ HEINÄKUUTA

Kaikki mukaan. Alkaa kello 8 illalla. Union soitto.

HANNAN, WYO., ILMOITUSOSASTO

Sampo Bottling Works
valmistaa maukkaimmat marja mehujuomat koko Wyomingissa.
HENRY KUOPPALA, omistaja.
HANNA, WYOMING.

Hannalaiset
Parhaat keekit, korput ja kukkset saatte Hanna Bakery'lta. Etempää tulevat tilaukset täytetään huolellisesti.
Toveruudella,
Hanna Bakery.
PETER PURO, omistaja.

ALLEN'S MEAT MARKETISSA on aina saatavana ensi luokan lihaa, kalaa ja vihanneksia. Niitä tarvitessanne älkää unhottako että minäkin runnaan liikettä. A. S. Allen.

Toveri jokaiseen työläiskotiin!

SAMPO OSUUSKAUPPA, HANNA, WYO.

Kuluttajat, keskittäkää voimanne oman liikkeenne ympärille — yksityisten liikkeiden kanssa kaupanteko on oman asian pettämistä. — Käsittelemme aina ensiluokan tavaraa. Ei varasteta punnituksessa. Kaikille sama kohtelu.

Työläiset!
Tehkää ostoksenne kaupasta, jonka omistaa, johtaa ja kontrolleeraa työläiset. Varastot täydelliset, hinnat kohtuulliset, kohtelu hyvä.
TYÖMIESTEN KAUPPA YHTIÖ,
ROCK SPRINGS, HANNA, SUPERIOR, WYO.

SEATTLEN, WASH., ILMOITUSOSASTO

Home Made Excellent
BREAD
Kahvileipää, Kakkuja ja Piirakoita tehdään myös.
California Bakery
VÄINÖ AUER, omistaja.
2735 East Madison St.
Phone East 1298.

SAUNA
avoinna joka keskiviikko, perjantai ja lauantai klo 2—10 i.p.
103—12th Ave. & Yeslerway
M. TOIVONEN
SEATTLE, WASHINGTON

Seattlen Suomalainen
PIKA-AJURI
Uusinta mallia 7:män hengen auto. Kohtuulliset hinnat. Aina saatavana.
John Loback. Puhelin: East 1823.

POTTER HOTEL
Puhtaasti kalustettuja höyrylämpiä huoneita päivittäin ja viikottain
NIKKILÄ & JOHNSON
614 James St. Phone: Main 3897

Suomalainen Pika-ajuri
PAUL AALTO
Välittää ajoa päivällä ja yöllä seitsemän hengen Hudson biilillä.
Kohtuulliset hinnat.
Tel. Main 4367. Main 3324.

MIEHET JA NAISET Saatte parhaat vaatteet halvemmalla kun tilaatte ne **Hellen Räätälisapasta,** 405 Collins Bldg., 2nd E. James.
SEATTLE, WASHINGTON.

Telef.: Elliott 840
Aiko Photo Studio
6:nnen ja Jackson katujen kulmassa, Seattle, Wash.
Me teemme ensiluokan valokuvia kohtuullisilla hinnoilla. — Me takaamme kaikki työmme olevan tyydyttävää. — Antakaa meidän koettaa.
Haaralilke: Osaka, Japani.

HANNULA & VÄISÄNEN
PALLOHUONE JA KIRJAKAUPPA
Kahvia, tupakkaa, makeisia ja kaikenlaista pikkutavaraa.
116—4th Ave. So. — Puhelin: Main 4367. — SEATTLE, WASH.

MARSHFIELDIN ILMOTUKSIA

R. W. MORROW
HAMMASLÄÄKÄRI
Punasen Ristin Apteekin yläkerrassa. Telephone 320. Ensiluokan työ. — Hinnat kohtuulliset

RUOKATAVARAA
tupakkaa ja pehmeitä juomia aina saatavana
KARIN KAUPASSA
200 Market St., Marshfield, Ore.

Nimileimasimia kumista tehdään Toverissa; tilatkaa sellainen heti!

CITY BAKERY
SUOMALAINEN LEIPURILIIKE valmistaa kaikkea suomalaista ja amerikalaista leipää ja keeklä. — Tilaukset täytetään huolellisesti.
COQUILLE, ORE.
A. Leino, omistaja. Telef. 493

Farmi myytävänä

85½ eekkeriä maata, jossa on $700.00 arvosta pystyssä olevaa metsää, 46 eekkeriä puhdistettua ja kylvössä, hyvä vesi. Täydellisesti kalustettu 7 huoneen asuinrakennus, 2 "paanarakennusta", 2 kanahuonetta ja 3 muuta ulkohuonetta, kaikki hyvässä kunnossa olevia huoneita. Myöskin 8 lehmää, joista olemme saaneet noin $1,500 arvosta maitoa vuodessa, 145 kanaa, 5 ankkaa, 2 sikaa ja 3 hevosta, kärryjä, ajopelejä ja valjaita.

Joutuisaa myyntiä varten, jossa kaupassa seuraa myös automobiili, $2,800, alle $1,450 ja loppu helpoilla maksuehdoilla.

Paikka sijaitsee 3 mailia lähellä hyvää markettipaikkaa, rautatievaunutehdasta, kauppoja ja kirkkoja.

Kuka hyvänsä, joka näkee tämän paikan, tulee mielistymään tähän. Tulkaa katsomaan tai kirjottaakaa:

MRS. HANNA RONDO,
R. F. D. Box 82, Putnam, Conn.
(x20)